

ПРИВЕТСТВИЯ / GREETINGS**ДВАДЕСЕТ И ПЕТ ГОДИНИ ОТ СЪЗДАВАНЕТО НА
ЮРИДИЧЕСКИЯ ФАКУЛТЕТ КЪМ ВТУ „СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ“**

Откриването на Юридически факултет към ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ преди четвърт век е едно закономерно явление в живота на висшето училище в старата столица. Усилията на преподавателите и ръководителите му винаги са били в посока към създаване на класически университет, които усилия в различни периоди имат и своето проявление. Днес университетът ни е утвърдено висше училище със завиден национален и международен авторитет.

Трусоевете, които спохождат многострадалната ни държавица, следват един след друг и те няма как да не се отразят и на висшите училища в изстрадалата ни страна. И всеки, дори елементарно образован човек, се пита що е това държава и има ли „почва“ за такова нещо в центъра на Балканския полуостров? Основанията за този въпрос са нещо от рода на следното – Динко гони и залавя бежанците със собствен бетеер и вече се превръща в нещо като национален медиен герой от рода на Митьо Пищова от близкото минало, превърнал се в телевизионна звезда. Американските централи „Марица 1“ и „Марица 3“ продават на НЕК 6 пъти по-скъпа електрическа енергия, в сравнение с тази от Козлодуй и никой не може да промени това. Представете си подобна картина с български електроцентрали в САЩ. Знаем, знаем, че никой не може да си представи подобно нещо, но все пак – поне виртуално си представете! И това ли не може? А, ясно, защото сме равноправни членове на миротворческия блок НАТО! От 36 вида сирена на българския пазар само 6 отговарят на някаква норма, а останалите са менте, което вреди на здравето на българите. За такова нещо в една демократична държава поставят собствениците, производители на такива храни, зад решетките за десетки години, а в друга ги разстрелват публично на един известен площад. И с право – отровителите на цяла една нация

нямат право на живот! При нас ги глобяват от 500 до 1000 лева!!! Убийците се разхождат по улиците и имат права – да признаят, че са убили по благороден или особено жесток начин невинни хора, за което присъдите им се намаляват с една трета – т.е. наистина имат права и след няколко години, ако изобщо стигнат до затвора, излизат на свобода. Жертвата няма никакви права. Ама била невинна – ами и тя да е убила – щеше да си живее сега. Здравко Каретата – сбърках ли нещо или това няма значение, излежал присъдата си в домашни условия. Че то кой няма да иска да замени определения му срок за пандиза с домашен арест? Да де, ама като не си Каретата как да стане? При битова кражба до размера на минималната заплата не можело да се завежда дело, тъй като кражбата била не с цел облагодетелстване, а с цел преживяване. С това държавата, малко се обърках – т.нар. „българска държава“, насърчава мързеливците да крадат, но до 340 лева (ей, да не би минималната да е увеличена без да зная – прощавайте, ако съм сбъркал) – много пъти, но до тази сума. Крадете, братя роми и българи – държавата ви разрешава и даже призовава – иначе как ще живеете и ще храните по десетина и повече гърла. Нямало демокрация – че то от тази демокрация каква искате повече? Другите пък, които крадат милиони и милиарди са на такива постове, че тях закон не ги лови. Да давам ли примери, след като „независимите“ медии ежедневно ни заливат с материали за това. Никой не знае чия собственост е „Булгартабак“! Ами кое му е тогава „Булгар“-а на този „табак“? Никой не знае чия собственост са вестниците в България – става въпрос за големите, а не за „Янтра Днес“, „Видин“, „Бряг“ и „Хасковска Марица“. Да продължавам ли, или да спра дотук. То май не знаем и на кого е т.нар. „българска държава“, ама нейсе! Мисля, че за бъдещите юристи – въз-

питаници на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”, навърлях толкова теми за решаване, че ще има да работят ползотворно цял живот. Но за идеи все пак авторът се възмездява, нали колеги? Не забравяйте това!

Сега сериозно! Не че горното е несериозно, но то е видимо за всеки и пишещият не открива топлата вода. И все пак изминалите 25 години създават едно самочувствие на университета и неговите преподаватели, че и ний сме дали нещо в устрояването на тази наша т. нар. българска държава и ще даваме още и още.

А началото наистина беше трудно, дори много трудно, защото се ковеше ново демократично законодателство, част от постановките на което траяха от ден до пладне, а други не могат да се изринат и до днес, защото си нямаме Херкулес, който единствен успял да изчисти Авгиевите обори. Някой в държавата навярно ще се почувства обиден от подобна констатация – че си нямаме Херкулес, ама едно е да се обадиш и теснолинейката да минава през Смолян, както се казва в една реклама, друго е да си оня дето изчистил оборите. Засега в държавата ни оборите все още се пълнят и то с такива темпове, че ще трябват поне няколко Херкулеса, за да свършат работа! Ура! Ама ние си ги имаме вече – извинете, бях забравил – така, че всичко си е наред.

Да се общува професионално и лично с хора юристи като Ванюша Ангушева, Борис Велчев, Георги Петканов, Снежана Начева, Димитър Токушев, Пламен Киров, Дончо Хрусанов, Владо Петров, Огнян Стамболиев, Сашо Пенев, Цецо Сивков, Тенчо Колев, Георги Митов, Александър Кацарски, Ружа Иванова и всички други, непреднамерено неспоменати в тази поредица, е истинско удоволствие. Защото интелигентните хора в страната ни са твърде кът и ще стават все по-малко и по-малко. В близко бъдеще ще заприличаме на онази планета от „Малкия принц” на Екзюпери, която си имала крал, на който останал единствен поданик стар, проскубан плъх, чието проскърцване се чувало от време на време. Ама си имала планетата Крал! Че това малко ли е?

Да се работи с декани като Дончо Хрусанов, Димитрина Милкова, Благой Видин в периода 1995 – 1999 г., когато по стечение на обстоятелствата бях ректор на университета, с Екатерина Трендафилова в Постоянната комисия по обществени науки към НАОА в периода 2000 – 2003, която ръководих като председател и която след това се видоизмени и стана ПК по хуманитарни науки и изкуства, която председателствах до сеп-

тември 2012 г., е и привилегия, и удоволствие, защото с умни и високообразовани хора лесно се решават всички проблеми. Е, разбира се, невинаги, но почти винаги. Не отсъстваха и закачки по някои проблеми като например този за някои условия, които се поставиха от Жоро Петканов – тогава зам.-ректор на СУ „Св. Климент Охридски” по финансовите въпроси. На моята приятелска бележка, че ако изпълня всички поставени условия ще вляза в затвора, той се усмихна и каза: „Ние ще те вкараме в затвора, ние ще те изкараме оттам”, на което и двамата се засмяхме и завършихме разговора в „Кривото”. Проф. Милкова „малко” се обиди, когато отнех самостоятелните финансови сметки на Стопанския и Юридическия факултет. Месеци по-късно, когато се разрази финансовата криза и всички станахме милионери – е, не като тези, които сега ни управляват, – тя ме благославяше и казваше „Добре, че ме отървахте от тези финанси, защото сега нямаше да стигат за нищо”, на което ѝ отговорих нещо от рода на това, че вместо да е доволна, че е милионер, тя се радва, че „милионите” на Юридическия факултет са потънали в касата на университета.

Никога няма да забравя отнемането на държавната поръчка за факултета по времето на акад. Илчо Димитров и проф. Станчо Стамов и прехвърлянето ѝ в Пловдивския университет. Тичането с Благой Видин, Дончо Хрусанов, Невяна Дончева и други колеги по партийни централи и срещите с Петър Стоянов от СДС, Надежда Михайлова от СДС, посланичката ни в САЩ – сега, Елена Поптодорова, тогава от Евролевицата, Андрей Луканов и кой ли още не доведе до нищо друго, освен до изостряне на отношенията с министертството в лицето на проф. Стамов. Тогава все още смятахме, че хората в партиите мислят за доброто на държавата, а то какво се оказа, че те мислили за приватизации, реституции, ликвидационни съвети, министерски и президентски постове и разделяне на държавната баница. На никой от тези „мастити” пишман политици не му пукаше за държавната поръчка в специалността право на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”. И въпреки всичко Факултетът оцеля, а Илчо Димитров изпълни обещанието си и на следващата година държавната поръчка се възстанови.

Имах удоволствието да присъствам и на тържеството във връзка с връчването на дипломите на първия випуск юристи, завършили във ВТУ, в залата на Учредителното събрание. Едно събитие, което след 5 юни 1996 г. се повтаря ежегодно и винаги протича в тържествена обста-

новка – дипломират се бъдещите правници на държавата и дано не забравят това, което са ги учили техните преподаватели!

Да не се споменат имената на колегите от ВТУ Георги Стефанов, Велико Лечев, Иван Димов, Иван Лазаров, Николай Проданов, Янка Тянкова, Йордан Баланов, Гургана Кирилова, Кристиан Русев, Калина Лупова, Десислава Давидкова, Невена Орманджиева и всички други, назначени по-късно, означава да не се отдаде заслуженото на преподавателите от старопрестолното висше училище. Това са хората, заедно с несъзнателно неспоменатите, които полагат основите на мест-

ните кадри, даващи своите сили за обучението и формирането на юристите, които трябва да решат „малкото“ проблеми, нахвърляни в началото на това писание. Дерзайте, колеги! Ще успеете, стига да искате!

Честит четвъртвековен юбилей, уважаеми и скъпи колеги!

**Проф. д.и.н. Иван Стоянов
ректор на ВТУ „Св. св. Кирил и
Методий“ (1995 – 1999 г.)**